

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
**Національний університет водного господарства
та природокористування**

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

05-08-80

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни

«Готельна справа»

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за спеціальністю 242 «Туризм» денної та заочної форм навчання

Рекомендовано
науково-методичною комісією
зі спеціальності 242 «Туризм»
Протокол № 5 від 06.03.2019 р.

Рівне – 2019

Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни «Готельна справа» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 242 «Туризм» денної та заочної форм навчання / Громаченко К. Ю. – Рівне : НУВГП, 2019 – 43 с.

Укладач: Громаченко К. Ю., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи.

Відповідальний за випуск: Коротун С. І., кандидат географічних наук, доцент, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи.

Зміст

Вступ.....	3
Лабораторна робота № 1. Історія розвитку світового готельного господарства.....	4
Лабораторна робота №2. Географія розвитку готельного господарства в Україні.....	6
Лабораторна робота №3. Характеристика підприємств готельного господарства в регіонах України.....	9
Лабораторна робота №4. Класифікація підприємств готельного господарства: сучасний підхід, міжнародний досвід.....	11
Лабораторна робота №5. Класифікація підприємств готельного господарства в Україні.....	12
Лабораторна робота №6. Сутність послуг в готельному господарстві.....	13
Лабораторна робота №7. Організація надання основних та додаткових готельних послуг.....	15
Лабораторна робота №8. Організація роботи служби прийому та розміщення.....	17
Лабораторна робота №9. Показники експлуатаційної програми підприємства готельного господарства....	18
Список літератури.....	26
Додатки.....	28

© Громаченко К. Ю., 2019

© НУВГП, 2019

ВСТУП

Розвиток туризму в Україні на сьогодні набув особливої актуальності. Значну увагу приділяють як зовнішньому так і внутрішньому туризму, які спрямовані на використання природного, рекреаційного, культурно-історичного потенціалу країни. Це, в свою чергу, потребує розвитку та вдосконалення існуючої матеріально-технічної бази відпочинку, а саме готелів та інших засобів розміщення. Тому у вивченні навчальної дисципліни «Готельна справа» закладені принципи організації діяльності готелів, формування атмосфери гостинності, створення та просування туристичного продукту.

Лабораторні заняття з дисципліни «Готельна справа» передбачені навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 242 «Туризм». Мета цих методичних вказівок – допомогти студентам глибше засвоїти теоретичний матеріал про сутність економічних явищ і процесів у готельній індустрії України, їх взаємозв'язки, набути практичні навички аналізу міжнародного, державного та регіонального ринку готельних послуг.

Інформаційною базою для виконання практичних завдань є законодавчі й нормативно-правові акти України й UNWTO; дані Держкомстату України і обласних управлінь статистики; статистичні, інформаційно-аналітичні та нормативно-методичні матеріали Державної туристичної адміністрації України, Державної служби туризму і курортів, Управлінь житлово-комунального господарства обласних державних адміністрацій, матеріали міжнародних конференцій, каталоги готелів, рекламні проспекти, прес-релізи, корпоративні звіти та інші документи готельних підприємств, матеріали з мережі Інтернет, публікації у вітчизняній і закордонній періодичній пресі.

Лабораторна робота № 1

Історія розвитку світового готельного господарства

Мета: ознайомитись із сучасним станом та тенденціями розвитку світового готельного господарства.

Завдання: дослідити стан готельного господарства світу на прикладі найбільших готелів світу; визначити перелік найбільших міжнародних готельних мереж, охарактеризувати найбільші готелі світу.

Вихідні дані: статистичні дані журналу «HOTELS», сайти готельних мереж світу (додаток А).

Практичні завдання

Завдання 1. Дослідити найбільші готелі світу. За даними мережі Інтернет охарактеризувати найбільші готелі світу. Заповнити таблицю 1. Зробити висновки щодо географічного розташування цих готелів.

Таблиця 1
Найбільші готелі світу (за даними на _____ рік)

№	Найменування готелю	Місце розташування	Кількість номерів
1			
...			
n			

Завдання 2. Історія успіху міжнародної готельної мережі.

2.1. За даними журналу «HOTELS» охарактеризувати найбільші готельні ланцюги світу. Заповнити табл. 2 і зробити висновки щодо змін за останні 3-5 років.

Таблиця 2
Найбільші готельні ланцюги світу (за даними на _____ рік)

№	Назва готельного ланцюга	Кількість готелів	Кількість номерів
1			
...			
n			

2.2. За даними журналу «HOTELS» охарактеризувати найбільші готельні групи світу. Заповнити табл. 3 та зробити висновки щодо змін за останні 3-5 років.

Таблиця 3

Найбільші готельні групи світу (за даними на _____ рік)

№	Назва готельної групи	Готельні ланцюги	Кількість готелів
1			
2			
3			
4			
...			
...			
n			

2.3. За даними мережі Інтернет охарактеризувати сучасний світовий готельний ринок. Заповнити табл. 4. Зробити висновки про структуру ринку й тенденції розвитку.

Таблиця 4

Характеристика світового готельного ринку

Назва регіону	Кількість номерів, тис. од.				Питома вага, %				Показники динаміки
	t1	t2	...	tn	t1	t2	...	tn	
Світ у цілому									
Африка									
Америка									
Східна Азія									
Європа									
Близький Схід									
Південна Азія									

Завдання 3. Особливості національної гостинності в різних країнах світу.

Робота в малих групах по 2-3 студентів. Представити доповідь – презентацію про особливості надання послуг гостинності в різних країнах світу за варіантом згідно переліку:

1. Австралія	5. США
2. Бразилія	6. Індія
3. Велика Британія	7. Японія
4. Китай	8. Мексика

Рекомендований перелік термінів: гостинність, готельна індустрія, готельне господарство, готельна мережа, готельна група (див. додаток Б).

Лабораторна робота №2

Географія розвитку готельного господарства в Україні

Мета: ознайомитись із сучасним станом та тенденціями готельного господарства в регіонах та в Україні в цілому.

Завдання: провести аналіз структури засобів розміщення, показників забезпеченості міст готелями та їх місткості, дослідити показники житлової площі номерів по регіонах України.

Вихідні дані: статистичні дані Державної служби статистики України – URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> та Державної служби туризму і курортів – URL: <http://www.me.gov.ua/>.

Практичні завдання

Завдання 1. Аналіз структури засобів розміщення.

1.1. Використовуючи дані таблиці 1 додатка Г, проаналізувати структуру засобів розміщення в Україні за 2018 рік. Побудувати дві секторні діаграми, відобразивши розподіл підприємств за типами та одноразову місткість підприємств тимчасового проживання. Пояснити причини такого розподілу.

1.2. Взявши до уваги дані таблиці 2 додатка Г, побудувати графіки (чи стовпчикові діаграми) і проаналізувати динаміку кількості готелів та інших місць для тимчасового проживання за період з 2013 по 2018 роки. Пояснити причини виявлених змін.

Завдання 2. Забезпеченість міст готелями.

2.1 За даними таблиці 3 додатка Г розрахувати показники середньообласної забезпеченості міст України готелями (кількість готелів/кількість міст). Для розрахунків використовувати показники за 2017 рік.

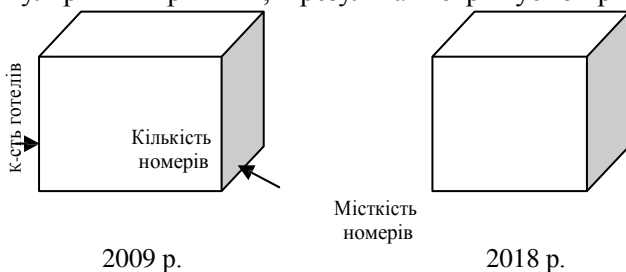
2.2. На контурній карті (див. додаток В) способом картограми здійснити районування областей України:

- а) за кількістю готелів (засобом якісного фону);
- б) за забезпеченістю міст готелями (засобом штриховки);
- в) письмово проаналізувати виявлені закономірності.

З'ясувати, в яких регіонах держави вдалося зберегти інфраструктуру, а де відбувається занепад готельного господарства. Зробити висновки щодо динаміки (2013-2018 рр.) та перспектив розвитку готельного господарства в розрізі адміністративних одиниць України.

Завдання 3. Структура номерного фонду та чисельності готелів в регіонах України.

Об'ємною прямокутною картодіаграмою подати кількість готелів, чисельність номерів та їхню місткість за 2013 і 2018 рр. (використовуючи табл. 3, 4, 6 додатка Г). Причому, виходячи із масштабу, на осі ординат відкладається кількість готелів, на осі абсцис – кількість номерів, кінці ліній з'єднуються перпендикулярними прямими, в результаті отримуємо прямокутник.

Завдання 4. Аналіз житлової площі номерів та середньої площі одного номера.

Проаналізувати дані таблиці 5 додатка Г. Виділити регіони з найбільшими, пересічними і найменшими показниками житлової площі номерів та середньої площі одного номера. Використовуючи методи якісного фону і штриховки, здійснити групування адміністративних областей за вказаними величинами та виявити закономірності. Зробити аналіз динаміки зазначених показників у розрізі адміністративних одиниць за період з 2013 до 2018 рр.

Завдання 5. Аналіз показників забезпеченості 1000 осіб місцевого населення готельними місцями.

На підставі даних таблиці 6 додатка Г обчислити показники забезпеченості 1000 осіб місцевого населення готельними місцями у розрізі адміністративних одиниць України за 2009 і 2018 рр.

Наприклад, для АР Крим за даними 2013 року:

11357 місць припадає на 2024,1 тис. мешканців

x місць – на 1000 осіб

$x = 11357 \times 1000 : 2024100 = 5,6$ місць на 1 тис. мешканців.

Використовуючи методи якісного фону здійснити групування адміністративних областей за величинами показників забезпеченості 1000 осіб готельними місцями

Порівняти отримані величини між собою та з аналогічними по

окремих європейських країнах (Франції, Іспанії, Польщі), де на 1000 осіб місцевого населення припадає близько 20 місць у готелях чи інших засобах розміщення. Зробити висновки.

Завдання 6. Структура туристів, яких було обслуговано в готелях України, у тому числі іноземців.

6.1. Використовуючи дані таблиці 9, на контурній карті України способом картограми засобом якісного фону показати зміну кількості приїжджих у готелях за 2013-2018 роки:

$$K_{\text{карт.}} = K_{2018} - K_{2013}$$

--	--	--	--	--

Відтінки одного кольору

6.2. На контурній карті України у розрізі всіх адміністративних одиниць способом колової картодіаграми зобразити величину приїжджих у готелях та інших місцях для тимчасового проживання за 2018 р. Радіус кожного кола обчислити за формулою:

$$R = \frac{\bar{K}}{m} \quad (1)$$

де K – кількість обслужених, m – основа масштабності.

6.3. Визначити частку іноземців у структурі приїжджих за 2014 рік. Зобразити секторною діаграмою (зазначений сектор виділити штриховкою) в межах колової діаграми із загальною величиною обслужених туристів.

6.4. Виявити територіальні відмінності і з'ясувати їх причини.

Завдання 7. Динаміка відвідування іноземцями готелів України.

Проаналізувати дані таблиці 10 додатка В. Виділити країни, які є найбільшими споживачами послуг гостинності в Україні. Простежити динаміку розподілу іноземців у готелях та інших місцях для тимчасового проживання за період 2013-2018 рр. по найбільших країнах. За допомогою колової діаграми зобразити розподіл іноземців у готелях за найбільшими країнами світу, з яких вони прибули до України.

Рекомендований перелік термінів: підприємства тимчасового проживання, забезпеченість міст готелями, номерний фонд та його структура, житлова площа номера, забезпеченість 1000 осіб місцевого населення готельними місцями.

Лабораторна робота №3

Характеристика підприємств готельного господарства в регіонах України

Мета: ознайомитись із сучасною структурою підприємств готельного господарства для відпочинку та оздоровлення.

Завдання: дослідити структуру, динаміку й тенденції розвитку підприємств готельного господарства для відпочинку та оздоровлення; виявити регіони з найбільш і найменш розвиненим ринком санаторно-курортних послуг.

Вихідні дані: Інтернет ресурс – офіційні сайти готелів та інших засобів розміщення в регіонах України, офіційні портали органів виконавчої влади (додаток Д).

Практичні завдання

Завдання 1. Охарактеризувати регіональний ринок готельних послуг. Систематизувати отриману інформацію у вигляді табл. 1. Скласти каталог готельних підприємств регіону (за варіантом).

Завдання 2. За статистичними даними проаналізувати сучасні тенденції регіонального ринку інших засобів розміщення (санаторно-курортні підприємства, дитячі оздоровчі табори та інші заклади), які є конкурентними для готельних підприємств. Систематизувати отриману інформацію регіону за варіантом. Скласти каталог інших засобів розміщення (див. табл. 5). Зробити висновки щодо його стану й надати пропозиції щодо подальшого розвитку.

Рекомендований перелік термінів: агроготель, акватель, апартамент-готель; апарт-готель, база відпочинку, ботель, будинок відпочинку, гостьовий будинок, дитячий табір, кемпінг, клуб-готель, конгрес-готель, конгрес-центр; бізнес-центр, круїзне судно, готель-люкс, готель-резиденція, палац-готель, пансіонат, профілакторій, санаторій, табір праці та відпочинку, туристична база, туристичний комплекс, туристичний потяг, гірський притулок, флотель, хостел; молодіжний готель, бунгало, гостьова квартира, гостьова кімната, дача, котедж, намет, сільський будинок, фермерський будинок.

Базова характеристика готельних підприємств

№	Показник	Характеристика	Примітки
1	Назва готелю		
2	Поштова адреса		
3	Контактний телефон		
4	Факс, електронна пошта		
5	Підпорядкованість		
6	Форма власності		
7	Структура управління		
8	Місце розташування		
9	Відстань до транспортних вузлів (аеропорт, вокзали)		
10	Засоби сполучення		
11	Тип розміщення		
12	Споруда готелю		
13	Дата введення в експлуатацію		
14	Кількість поверхів		
15	Рівень комфорту (кількість зірок)		
16	Дата сертифікації		
17	Сертифікація готелю: Проведення конференцій, семінарів		
	Зал місткістю, місць		
	Технічні засоби		
	Аудіовізуальні засоби		
	Бізнес-центр		
	Факс		
	Міжнародний телефон		
	Інтернет		
	Користування комп'ютером		
	Послуги секретаря		
	Туризм, дозвілля		
	Інфраструктура розваг		
18	Місткість		
19	Види послуг		
20	Рівень завантаження		
21	Відсоток постійних клієнтів		
22	Загальна чисельність персоналу		
23	Інше.		

Лабораторна робота №4

Класифікація підприємств готельного господарства: сучасний підхід, міжнародний досвід

Мета: ознайомитись із сучасними підходами до класифікації підприємств готельного господарства в світі.

Завдання: дослідити класифікації підприємств готельного господарства в різних країнах світу.

Вихідні дані: інформація щодо відомих видів підприємств готельного господарства в різних країнах світу, Інтернет ресурс.

Практичні завдання

Завдання 1. Підготувати доповідь-презентацію щодо існуючої класифікації підприємств готельного господарства в країні за варіантом (табл. 6).

Таблиця 6

Варіант	Країна
1	Франція
2	Індія
3	США
4	Великобританія
5	Німеччина
6	Австрія
7	Китай
8	Україна
9	Скандинавія (Данія, Швеція, Норвегія)
10	Італія
11	Іспанія
12	Ізраїль
13	Греція
14	Африка
15	Японія

Завдання 2. Дати пояснення, які завдання та функції покладено на Міжнародну систему піктограм HOTREC.

Рекомендований перелік термінів: класифікація підприємств готельного господарства, європейська система, індійська система, номерний фонд, місткість номерного фонду, площа номера.

Лабораторна робота №5

Класифікація підприємств готельного господарства в Україні

Мета: ознайомитись із сучасними підходами до класифікації підприємств готельного господарства в світі.

Завдання: дослідити класифікації підприємств готельного господарства в різних країнах світу.

Вихідні дані: ДСТУ 4268:2003 «Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги» та ДСТУ 4269 : 2003 «Послуги туристичні. Класифікація готелів», ДСТУ 28681.4 95"Класифікація готелів".

Практичні завдання

Завдання 1. Ознайомитись із загальними вимогами до якості послуг готелів категорії 1-5* в Україні за такими пунктами:

- споруда і прилегла територія;
- автостоянки;
- технічне та аварійне устаткування;
- телефони в номерах;
- характеристика номерного фонду;
- технічне оснащення номерів;
- інформаційно-рекламний матеріал у номері;
- інвентар і речі санітарно-гігієнічного призначення санітарного вузла;
- оснащення номеру меблями та інвентарем;
- громадські приміщення;
- приміщення для надання послуг харчування.

Завдання 2. Виконати порівняльний аналіз підприємств готельного господарства двох різних категорій за переліком мінімальних вимог до них згідно варіанту (додаток Ж).

Рекомендований перелік термінів: готель, категорія готелю, інвентар, характеристика номерного фонду, речі санітарно-гігієнічного призначення, технічне оснащення номерів, технічне та аварійне устаткування, громадські приміщення, приміщення для надання послуг харчування.

Лабораторна робота №6

Сутність послуг гостинності в готельному господарстві

Мета: ознайомитись із особливостями надання готельних послуг та різноманітними специфічними ознаками і скороченнями – уніфікованою системою.

Завдання: визначити порядок надання готельних послуг, вивчити основні міжнародні терміни та скорочення, що використовуються при організації надання готельних послуг та їх альтернативні позначення.

Вихідні дані: Правила користування готелями та іншими засобами розміщення та надання готельних послуг – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0413-04>. Основи готельної справи. Г. Я. Круль. Навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2011. 368 с. URL: http://tourlib.net/books_ukr/krul.htm.

Практичні завдання

Завдання 1. Ознайомитись із "Правилами користування готелями та іншими засобами розміщення та надання готельних послуг". Дати коротку характеристику порядку надання послуг.

Завдання 2. Ознайомитись із системою уніфікованих послуг гостинності.

Навести інформацію про:

- класифікацію типів розміщення;
- класифікацію харчування у засобах розміщення;
- класифікацію номерів;
- класифікацію видів з вікна.

Заповніть таблицю 8, розшифрувавши терміни й умовні позначення, що використовуються в міжнародному туристському бізнесі.

Рекомендований перелік термінів: послуга, готельна послуга, основна готельна послуга, додаткова готельна послуга, якість послуг, ринок готельних послуг, обслуговування, якість обслуговування.

Таблиця 8

Міжнародні скорочення та позначення в готельному бізнесі

Міжнародні позначення	Альтернативне позначення	Розшифрування
1	2	3
BO		
BB		
HB		
HB+		
FB		
FB+		
all inc		
ultra all inc		
max all inc		
high class all inc		
Ex all inc		
El all inc		
VIP all inc		
Super All inc		
De Luxe All Inc		
ROH		
MB		
BG		
De Luxe		
Superior		
Chale		
Mini-suite		
Sea view		
Ex. suite		
Suite		
Garden view		
Studio		
City view		
Dune view		
Dune room		
Pavilion		
Mountain view		
Room		
Sport-Area		
Pool view		

1	2	3
Land view		
Park view		
Front		
Standart Room		
1 BDRM		
2 BDRM		
Terrace		
New Building		
Golf view		
Junior suite		
Duplex		
Balcony room		
Jungle view		
Ocean view		
Jacuzzi villa		
Villa		
„Superior/Main Building		
Garden Villa, Superior		
DBL		
SGL		
TRL		
EXB		

Лабораторна робота №7

Організація надання основних та додаткових готельних послуг

Мета: ознайомитись з основними та додатковими готельними послугами, які пропонують найбільші готелі м. Рівне та інших міст України.

Завдання: вивчити основні та додаткові послуги найбільших готелів м. Рівне та інших міст України.

Вихідні дані: Інтернет ресурс - офіційні сайти готелів та інших засобів розміщення м. Рівне та інших міст України.

Практичні завдання

Завдання 1. Охарактеризувати основні й додаткові послуги основних готельних підприємств м. Рівне та інших міст України.

Провести порівняльний аналіз трьох готелів та інших засобів

розміщення м. Рівне (іншого обласного центру України). Дані аналізу подати у вигляді таблиці 9. Зробити висновки щодо рівня і розвиненості послуг. Надати пропозиції щодо розширення асортименту послуг.

Таблиця 9

Порівняльна характеристика послуг готелів міста

Послуга	Готель №1			Готель №2			Готель №3		
	Наявність послуги	Тариф за послугу	Примітки	Наявність послуги	Тариф за послугу	Примітки	Наявність послуги	Тариф за послугу	Примітки
Безкоштовні послуги									
Виклик швидкої допомоги або лікаря									
Пробудження у визначений термін									
Доставка в номер кореспонденції									
Надання посуду й столових приборів									
Надання місця для автостоянки									
Замовлення таксі									
Послуги банкомату тощо.									
Платні послуги									
Транспортне обслуговування									
Перукарські послуги									
Послуги пральні									
Послуги хімчистки									
Користування факсом, ксероксом, комп'ютером									
Відвідування сауни									
Відвідування басейну									
Заняття у спортивному залі									
Реєстрація у ВВІР									
Екскурсійне обслуговування									
Замовлення квитків тощо									

Рекомендовані перелік термінів: послуга, готельна послуга, основна готельна послуга, додаткова готельна послуга, безкоштовні послуги, платні послуги, споживач готельних послуг.

Лабораторна робота №8

Організація роботи служби прийому та розміщення

Мета: ознайомитись із особливостями роботи служби бронювання, прийому та розміщення.

Завдання: визначити порядок бронювання номерів, вивчити особливості заповнення документів первинного обліку при наданні готельних послуг.

Вихідні дані: Правила користування готелями та іншими засобами розміщення та надання готельних послуг – URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0413-04>. Наказ Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики № 230 від 13.10.2000 «Про затвердження форм документів первинного обліку та Інструкції про порядок ведення документообігу при наданні готельних послуг у ДП «Укркомунобслуговування» – URL: <http://ua-info.biz/legal/baseap/ua-zmtage.htm>

Практичні завдання

Завдання 1. Ознайомитись з порядком бронювання номерів, укладання договору на готельне обслуговування та оплату послуг. Дати коротку характеристику.

Завдання 2. Встановити порядок надання основних готельних послуг. Дати розгорнуту характеристику.

Завдання 3. Визначити відповідальність готелю і споживачів за невиконання обов'язків під час надання готельних послуг.

Завдання 4. Ознайомитись з інструкцією щодо порядку ведення документообігу при наданні готельних послуг. Заповнити форми:

1. Форма №1-г "Анкета проживаючого";
2. Форма №2-г "Реєстраційна картка";
3. Форма №3-г "Візитна картка";
4. Форма №4-г "Рахунок";
5. Форма №5-г "Журнал обліку громадян, які проживають у готелі";
6. Форма №6-г "Журнал обліку іноземців, які проживають у готелі";
7. Форма № 7-г "Журнал реєстрації заявок на бронювання номерів";
8. Форма № 8-г "Касовий звіт";
9. Форма №9-г "Відомість обліку руху номерів у готелі";

10. Форма №10-г "Журнал обліку проживаючих на поверсі".

Рекомендовані перелік термінів: місце (ліжко-місце), номер, штрафні санкції, бронювання, підтвердження заброньованих послуг, відмова в бронюванні послуг, анулювання, своєчасне анулювання, пізні анулювання, неприбуття, ранній заїзд, пізній виїзд, розрахункова година.

Лабораторна робота №9

Показники експлуатаційної програми готельного підприємства та алгоритм їх розрахунків

Мета: ознайомитись з алгоритмом розробки та виконання виробничо-експлуатаційної програми готельного господарства, визначити оперативні показники експлуатаційної програми підприємств готельного господарства.

Завдання: на основі кількості місць для розміщення (проживання) гостей, що передбачається в плановому періоді провести розрахунок експлуатаційної програми роботи готельного господарства та його оперативних показників.

Вихідні дані: Інтернет ресурс – офіційні сайти готелів та інших засобів розміщення в регіонах України, офіційні портали органів виконавчої влади (додаток Д).

Практичні завдання

Завдання 1. Провести розрахунок основних показників виробничо-експлуатаційної програми підприємства готельного господарства.

Приклад розрахунку.

Тризірковий готель "Гостинний двір", розташований у зручному (з точки зору транспортної доступності) місці великого промислового міста. Готуючись до сертифікації готельних послуг, підприємство здійснило плановий поточний та капітальний ремонт частини номерного фонду з метою його перепланування. Крім ремонтних робіт, інші причини обумовили зниження коефіцієнта завантаження номерного фонду порівняно із запланованим, що негативно вплинуло на виконання показників виробничо-експлуатаційної програми готелю.

Скласти пояснювальну аналітичну записку, в якій надати оцінку фактичному використанню пропускної спроможності готелю і сформулювати пропозиції щодо підвищення ефективності її використання.

Вихідні дані.

Кількість номерів – 40, у тому числі: президентські апартаменти – 6, апартаменти – 8, "люкс" – 16, "напівлюкс" – 10. Першої категорії: однокімнатні одномісні – 90, однокімнатні двомісні – 50.

Кількість номерів у капітальному ремонті, всього – 10, у тому числі "напівлюкс" – 10. Тривалість капітального ремонту – 26 днів у квітні місяці.

Кількість номерів у поточному профілактичному ремонті, всього – 44, у тому числі: "люкс" – 2, однокімнатні одномісні – 32, однокімнатні двомісні – 10.

Тривалість поточного ремонту – 6 днів у травні місяці, середній час санітарної обробки і підготовки номеру до заселення – 1,8 години.

Фактично надано за рік 76860 людино-днів. Кількість календарних днів роботи готелю становить 365 днів. Середня тривалість перебування гостя – 6 днів.

1.1. Розрахунок одноразової місткості готелю.

Одноразова місткість готелю характеризує кількість інвентарних місць готелю. Визначається як добуток кількості номерів кожної категорії на число постійних (інвентарних) місць у кожному номері:

$$O_M = K_{НОМ} \times K_{ін.М}, \text{ [місць]} \quad (2)$$

де $K_{НОМ}$ – кількість номерів кожної категорії; $K_{ін.М}$ – число постійних (інвентарних) місць у кожному номері.

Приймаємо, що кількість місць у номерах категорій: президентські апартаменти, апартаменти, "люкс", "напівлюкс" рівна одному.

$$O_M = 90 \times 1 + 50 \times 2 + 6 + 8 + 16 + 10 = 270 \text{ (місць).}$$

1.2. Розрахунок можливої пропускної спроможності готелю.

Можлива пропускна спроможність характеризує чисельність гостей, що можуть бути обслужені в готелі з урахуванням кількості інвентарних місць за певний період у відсутності простоїв та є

добутком одноразової місткості на кількість календарних днів роботи готелю:

$$PC_M = O_M \times T, \text{ [людино-дiб]} \quad (3)$$

де O_M – одноразова місткість, T – кількість календарних днів роботи готелю.

$$PC_M = 270 \times 365 = 98550 \text{ (людино-дiб)}.$$

1.3. Розрахунок пропускної спроможності готелю.

Пропускна спроможність характеризує чисельність гостей, що можуть бути обслужені в готелі з урахуванням простоїв, пов'язаних із капремонтom і реконструкцією готелю. Визначається як можлива пропускна спроможність за винятком кількості людино-дiб перебування номерного фонду в капітальному ремонті та реконструкції.

$$PC = PC_M - K_{к.р}, \text{ [людино-дiб]} \quad (4)$$

де PC_M – можлива пропускна спроможність готелю; $K_{к.р}$ – кількість людино-дiб перебування номерного фонду в капітальному ремонті та реконструкції.

Розрахунок кількості місце-днів простою номерного фонду із-за проведення реконструкції та капітального ремонту приміщень:

$$K_{к.р} = 10 \times 2 \times 365 = 7300 \text{ (людино-дiб)};$$

$$PC = 98550 - 7300 = 91250 \text{ (людино-дiб)}.$$

1.4. Розрахунок планової пропускної спроможності готелю.

Планова пропускна спроможність характеризує чисельність гостей, що можуть бути обслужені в готелі з урахуванням планових простоїв з об'єктивних причин.

Розраховується як різниця між пропускною спроможністю та кількістю людино-дiб перебування номерного фонду в простоті під плановим ремонтom, а також кількістю людино-дiб перебування номерів у простоті з причин санітарної обробки номерів та підготовки їх до заселення, кількість людино-дiб перебування номерів у простоті під плановим ремонтom з інших об'єктивних причин.

$$PC_{пл} = PC - K_{к.р} - K_{с.о}, \text{ [людино-дiб]} \quad (5)$$

де PC – пропускна спроможність готелю; $K_{к.р}$ – кількість людино-дiб перебування номерного фонду в капітальному ремонті та реконструкції; $K_{с.о}$ – кількість людино-дiб перебування номерів у

простої з причин санітарної обробки номерів та підготовки їх до заселення.

Розрахунок кількості місце-днів простою номерного фонду із-за проведення поточного ремонту:

$$K_{п.р.} = (2 \times 2 + 32 + 10 \times 2) \times 6 = 336 \text{ (людино-дiб)}.$$

Розрахунок кількості місце-днів простою номерного фонду із-за проведення санітарної обробки та підготовки номерів до заселення гостей:

$$K_{с.о.} = (1,8 \times 12810) / 24 = 961 \text{ (людино-дiб)}.$$

Розрахунок планової пропускнуї спроможності:

$$PC_{пл} = 91250 - 336 - 961 = 89953 \text{ (людино-дiб)}.$$

1.5. Розрахунок коефіцієнта завантаження готелю.

Плановий коефіцієнт завантаження номерного фонду (місьць за певний період (коефіцієнт використання пропускнуї спроможності)) характеризує ступінь використання номерного фонду готелю за планом. Розраховується як відношення планової пропускнуї спроможності до пропускнуї спроможності.

$$KЗ_{пл} = \frac{PC_{пл}}{PC} \times 100\%, \text{ [\%]} \quad (6)$$

де $PC_{пл}$ – планова пропускнуа спроможність готелю; PC – пропускнуа спроможність готелю.

Звітний коефіцієнт завантаження номерного фонду (місьць за певний період (коефіцієнт використання пропускнуї спроможності)) характеризує ступінь використання номерного фонду готелю за певний період.

Розраховується як відношення фактично наданої кількості місце-днів/людино-дiб (загальний час перебування приїжджих) до пропускнуї спроможності:

$$KЗ_{ф} = \frac{T_{фак.гостя}}{PC} \times 100\%, \text{ [\%]} \quad (7)$$

де $T_{факт.гостя}$ – загальний час перебування приїжджих (фактично наданої кількості місце-днів/людино-дiб); PC – пропускнуа спроможність готелю.

Обчислення коефіцієнтів завантаження готелю:

планового – $KЗ_{пл} = 89953 / 91250 = 0,986$, або 98,6 (%);

фактичного – $KЗ_{ф} = 76860 / 91250 = 0,842$, або 84,2 (%).

1.6. Розрахунок кількості обслужених гостей готелю.

Кількість обслужених гостей готелю за рік визначається як відношення фактично наданої кількості місце-днів/людино-днів до середньої тривалості перебування гостя в готелі:

$$K_z = \frac{T_{\text{факт. гостя}}}{t_{\text{гостя}}} \times 100\%, \text{ [осіб]} \quad (8)$$

де $T_{\text{факт. пр}}$ – загальний час перебування приїжджих (фактично наданої кількості місце-днів/людино-днів); $t_{\text{гостя}}$ – середня тривалість перебування гостя в готелі.

$$K_z = 76860/6 = 12810 \text{ (осіб)}.$$

1.7. Розрахунок середньої місткості готелю.

Середня місткість характеризує середню кількість інвентарних місць у готелі за певний період.

$$M = \frac{M_{\text{поч.}} \times t_1 + M_{\text{кін.}} \times t_2}{T}, \text{ [місце]} \quad (9)$$

де T – загальний календарний термін експлуатації номерного фонду готелю, днів; $M_{\text{поч}}$ – кількість місць в експлуатації на початок періоду; t_1 – термін перебування номерів (місць) в експлуатації на початок періоду, днів; $M_{\text{кін}}$ – кількість місць в експлуатації на кінець періоду; t_2 – термін перебування номерів (місць) в експлуатації на кінець періоду, днів.

Визначимо середню місткість готелю за травень, враховуючи поточні ремонти:

$$M = \frac{270 \times 25 + 216 \times 6}{31} = 259 \text{ місце.}$$

Визначимо середню місткість готелю за квітень, коли відбувались капітальні ремонти:

$$M = \frac{270 \times 4 + 260 \times 26}{30} = 261 \text{ місце.}$$

Середня місткість готелю за рік становить 268 місце.

Висновки. Одноразова місткість тризіркового готелю "Гостинний двір", тобто кількість місць, яку може надати підприємство одночасно, становила 270 місце; можлива пропускна спроможність з урахуванням цілорічної роботи готелю без простоїв - 98550 людино-днів. У зв'язку з капітальним ремонтом простої номерного фонду склали 7300 людино-днів; простої, пов'язані з поточним профілактичним ремонтом номерів, - 336 людино-днів, а за причини санітарної обробки та підготовки номерів для заселення - 961 людино-добу. В результаті, пропускна спроможність готелю склала 91250 людино-днів, а планова - 89953 людино-добу.

Оскільки за звітний період фактично надано послуг 76860 людино-днів, простої з інших причин (зменшення попиту на послуги гостинності в передсвяткові дні, несезонні періоди, інше) становили $89953 - 76860 = 13093$ людино-доби.

Середня місткість готелю в травні місяці становила 259 місць, що у порівнянні з одноразовою місткістю менша на 11 місць, у зв'язку з проведенням поточних ремонтів у 44 номерах.

Таким чином, за причин простоїв рівень завантаження номерного фонду готелю "Гостинний двір" за звітний період склав 84,2%, що є менше запланованого на 14,4 відсоткових пункти (98,6%). Це потребує вдосконалення роботи маркетингового відділу щодо розширення цільового сегменту ринку та збільшення обсягів надання готельних послуг.

Завдання 2. Провести розрахунок оперативних показників експлуатаційної програми підприємств готельного господарства.

Вихідні дані.

Оперативні показники роботи готелю доцільно розраховувати враховуючи кількість інвентарних місць. Кількість (постійних) інвентарних місць становить 270. Середня місткість готелю за рік становить 268 місць.

Фактично надано за рік 76860 людино-днів. Кількість обслужених гостей готелю за рік становить 12810 осіб.

2.1. Розрахунок обіговості одного місця.

Обіговість місця (у разях) характеризує кількість разів експлуатації одного місця за період з урахуванням середнього терміну перебування гостя в готелі.

Розраховується, як відношення середньої кількості місць в експлуатації до середнього терміну перебування гостя в готелі, днів.

$$OB_{разів} = \frac{\bar{M}}{t_{гостя}}, \text{ [разів]} \quad (10)$$

де $\bar{M}$ – середня місткість готелю; $t_{гостя}$ – середня тривалість перебування гостя в готелі.

$$OB_{разів} = \frac{268}{6} = 45 \text{ разів.}$$

Обіговість місяця (в днях) характеризує річну кількість використання місяця за певний період з урахуванням середньої тривалості проживання, що склалася.

Визначається, як відношення фактично наданої кількості людино-днів до середньої кількості місць в експлуатації.

$$OB_{\text{днів}} = \frac{T_{\text{факт.гостя}}}{\bar{M}}, \text{ [днів]} \quad (11)$$

де $\bar{M}$ – середня місткість готелю; $T_{\text{факт.гостя}}$ – загальний час перебування приїжджих (фактично надана кількість місце-днів/людино-днів).

$$OB_{\text{днів}} = \frac{76860}{268} = 63 \text{ дня.}$$

Обіговість місяця (в кількостях осіб) характеризує чисельність гостей, які в середньому обслужені на 1 місці готелю за певний період.

Розраховується як відношення кількості гостей, обслужених у готелі за певний період (осіб), до середньої кількості місць в експлуатації.

$$OB_{\text{осіб}} = \frac{K_z}{\bar{M}}, \text{ [осіб]} \quad (12)$$

де $\bar{M}$ – середня місткість готелю; K_z – фактична кількість гостей, обслужених за певний період, осіб.

$$OB_{\text{осіб}} = \frac{12810}{268} = 48 \text{ осіб}$$

2.2. Розрахунок середнього часу перебування гостя.

Середній час перебування гостя характеризує тривалість перебування гостя в готелі в середньому за рік. Визначається, як відношення фактично наданої кількості людино-днів до загальної кількості гостей.

$$t_{\text{гостя}} = \frac{T_{\text{факт.гостя}}}{\Gamma_3}, \text{ [днів]} \quad (13)$$

де $T_{\text{факт.гостя}}$ – загальний час перебування приїжджих (фактично надана кількість місце-днів/людино-днів); Γ_3 – загальна кількість гостей, осіб.

$$t_{\text{гостя}} = \frac{76860}{12810} = 6 \text{ днів}$$

Також до оперативних показників роботи готелю належать:

- **Середня кількість гостей на місце** характеризує середню кількість гостей, що в середньому обслужена за рік на одному місці та визначається як відношення загальної кількості гостей, осіб до кількості проданих місць.

$$\bar{Г} = \frac{Г_з}{М}, \text{ [осіб]} \quad (14)$$

де $Г_з$ – загальна кількість гостей, осіб; $М$ – кількість проданих місць.

- **Коефіцієнт завантаження номерного фонду (місць) за день** показує ступінь завантаження місць готелю та визначається як відношення кількості зайнятих місць до кількості інвентарних місць.

$$КЗ_{н.ф} = \frac{К_{з.м.}}{К_{і.м.}} \times 100\%, \text{ [%]} \quad (15)$$

де $К_{з.м.}$ – кількість зайнятих місць; $К_{і.м.}$ – число постійних (інвентарних) місць у кожному номері.

- **Середня кількість номерів, прибраних за день** = кількість зайнятих номерів, одиниць / кількість 8-годинних змін покоївок. Показує середню кількість номерів, прибраних за день.

$$Н = \frac{Н_{зайн}}{К_{зм}}, \text{ [номерів]} \quad (16)$$

де $Н_{зайн}$ - кількість зайнятих номерів, одиниць; $К_{зм}$ – кількість 8-годинних змін покоївки.

Рекомендований перелік термінів: одноразова місткість, можлива пропускна спроможність, пропускна спроможність, планова пропускна спроможність, середня місткість, плановий коефіцієнт завантаження номерного фонду (місць) за певний період (коефіцієнт використання пропускної спроможності), звітний коефіцієнт завантаження номерного фонду (місць) за певний період (коефіцієнт використання пропускної спроможності), рівень завантаження номерного фонду, середня кількість гостей на місце, середній час перебування гостя, коефіцієнт завантаження номерного фонду (місць) за день, обіговість одного місця (за період у разях, в днях).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові документи:

Державні стандарти

1. ДСТУ 4268:2003 “Послуги туристичні. Засоби розміщення. Загальні вимоги” (чинний від 01.07.2004).
2. ДСТУ 4269:2003 “Послуги туристичні. Класифікація готелів” (чинний від 01.07.2004).
3. ДСТУ 4281:2004 “Заклади ресторанного господарства. Класифікація” (чинний від 01.07.2004).
4. ДСТУ 4527:2006 “Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення” (чинний від 01.10.2006).

Міжнародні стандарти – ISO/FDIS 9000

1. ISO/TC № 605 Системи менеджменту якості. Основоположні принципи і словник.
2. ISO/TC № 606 Системи менеджменту якості. Вимоги.
3. ISO/TC № 607 Системи менеджменту якості. Настанови щодо поліпшення показників

Інші

1. Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг / (Наказ Держтурадміністрації України № 19 від 16.03.04).
2. Про затвердження Порядку надання послуг з тимчасового розміщення (проживання) – № 297 від 15.03.2006-08-02.
3. Правила обов’язкової сертифікації готельних послуг (Наказ Держстандарту №37 від 27.01.1999, зареєстровано у Мінюсті 15.04.1999 за №236/3529).

Основна література

1. Байлик С. И. Гостиничное хозяйство. Организация, управление, обслуживание. Учебное пособие: 3-е изд. К. : Дакор, 2008. 288 с.
2. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Готельний бізнес: теорія та практика : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2009. 472 с.
3. Тимохина Т. Л. Организация административно-хозяйственной службы гостиницы. Учебное пособие. М. : ИД «ФОРУМ»: ИНФРА. М., 2008. 352 с.
4. Уніфіковані технології готельних послуг : навчальний посібник / за ред. проф. В.К. Федорченка. К. : Вища школа, 2001. 237 с.

Додаткова література

1. Большой Глоссарий терминов международного туризма / Под ред. М.Б. Биржакова, В.И. Никифорова. СПб. : Издательский дом Герда, Невский Фонд, 2002. 704 с.

2. Нечаюк Л. І., Нечаюк Н. О. Готельно-ресторанний бізнес: менеджмент : навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 348 с.

3. Роглев Х. Й. Основи готельного менеджменту : навчальний посібник. К. : Кондор, 2005. 408 с.

4. Готелі України: від А до Я. К. : Новий світ, 2003. 274 с.

Ресурси мережі Інтернет

1. Все готелі України. URL: <http://www.all-hotels.com.ua>

2. Готелі України. URL: <http://www.booking.com>

3. Каталог сайтів – турфирмы, гостиницы, отели, пансионаты, санатории. URL: <Http://infotravel.com.ua>

4. Сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

5. Сайт Державної служби туризму і курортів. URL: <http://www.tourism.gov.ua>

6. Tourism Highligts. URL: <http://www.unwto.org>

7. Самые необычные отели мира. URL: <http://www.tophotels.ru/main/interesting>

8. Законодавча база України. URL: <http://search.ligazakon.ua/search/business/instruction/ua/>.

9. Електронна бібліотека "Все о туризме". URL: <http://tourlib.net/lib.htm>

10. Журнал «HOTEL». URL: <http://hotel-rest.com.ua/>

11. Журнал «Гостиничный и ресторанный бизнес». URL: <http://prohotelia.com.ua/>

12. Журнал «Ресторанный і готельний бізнес». URL: http://creapro.ua/public/downloads/files/hrb4_2010.pdf

ДОДАТКИ

Додаток А

Сайти готельних мереж світу

- Accor** <http://www.accor.com/> (hotelweb.fr/)
- Best Western Hotels** <http://www.bestwestern.com/>
- Hilton International** <http://www.hilton.com>
- Holiday Inn** <http://www.holiday-inn.com/>
- Hyatt Hotels & Resorts** <http://www.hyatt.com/>
- ITT Sheraton** <http://www.sheraton.com/>
- InterContinental Hotels & Resorts** <http://www.interconti.com/>
- Kempinski** <http://www.kempinski.com/>
- Le Meridien Hotels Asia Pacific** <http://www.meridien.com/>
- Maritim** <http://www.maritim-hotels.de/>
- Marriott** <http://www.marriott.com/>
- Mercure** <http://www.hotelweb.fr/>
- Novotel** <http://www.hotelweb.fr/>
- Radisson Hotels Worldwide** <http://www.radisson.com/>
- Ramada Hotels** <http://www.ramada.com/>
- Ritz-Carlton** <http://www.ritzcarlton.com>
- Sofitel** <http://www.sofitel.com/> (hotelweb.fr/)
- Sol Melia** <http://www.solmelia.es/>
- Shangri-La** <http://www.shangri-la.com>
- The Leading Hotels of the World** <http://www.lhw.com/>
- Westin Hotels & Resorts** <http://www.westin.com/>

Зразок оформлення титульного аркуша термінологічного словника

**Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування**

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

з дисципліни
«ГОТЕЛЬНА СПРАВА»

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Виконав:

Студент (ка) 3 курсу групи

(Прізвище, ім'я, по батькові)

Перевірів:

канд. с.-г. наук, доцент
Громаченко К. Ю.

Рівне - 2019

Контурна карта України

Додаток Г

**Показники діяльності підприємств готельного господарства
України за період 2009-2018 рр.**

Таблиця 1

**Кількість підприємств готельного господарства за типами, їх
одноразова та середня місткість у 2017 році**

	Кількість одиниць		Розподіл підприємств за типами, %	Одноразова місткість підприємств, місць	Середня місткість підприємств	
	підприємств	у них номерів			номерів	місць
Усі типи підприємств	1420	62165	100,0	135199	44	95
Готель	812	41009	57,2	73792	51	91
Мотель	19	413	1,3	841	22	44
Готельно-офісний центр	6	134	0,4	172	22	29
Кемпінг	9	349	0,6	642	39	71
Молодіжна турбаза та гірський притулок	42	2027	3,0	5159	48	123
Гуртожиток для прийжджиків	191	4256	13,5	11132	22	58
Інші місця для тимчасового проживання	341	13977	24,0	43461	41	127

Таблиця 2

Кількість готелів та інших місць для тимчасового проживання за типами, одиниць

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Усього	1308	1218	1192	1232	1269	1420
<i>у тому числі:</i>						
готелів	866	776	777	788	807	812
мотелів	19	23	15	17	15	19
готельно-офісних центрів	10	7	7	8	8	6
кемпінгів	10	9	7	6	4	9
молодіжних турбаз та гірських притулків	20	26	26	35	35	42
інших	383	377	360	378	400	532

Таблиця 3

**Кількість готелів та інших місць для тимчасового проживання
за регіонами, одиниць**

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Кількість міст
Україна	1308	1218	1192	1232	1269	1420	459
АР Крим	89	77	74	78	82	83	16
<i>області</i>							
Вінницька	32	25	25	25	24	23	18
Волинська	32	28	25	26	27	28	11
Дніпропетровська	84	106	107	106	106	107	20
Донецька	73	71	73	69	70	70	52
Житомирська	37	36	36	31	34	42	11
Закарпатська	39	38	42	38	39	45	11
Запорізька	59	45	41	40	35	32	14
Івано-Франківська	34	35	28	33	37	34	15
Київська	46	38	39	39	38	35	26
Кіровоградська	21	18	20	17	18	16	12
Луганська	43	39	38	56	79	83	37
Львівська	55	85	82	100	110	128	44
Миколаївська	44	37	31	30	27	84	9
Одеська	96	73	74	79	76	80	19
Полтавська	65	48	49	45	45	43	15
Рівненська	23	21	22	22	22	23	11
Сумська	46	41	41	44	42	39	15
Тернопільська	27	34	33	29	29	37	18
Харківська	76	52	48	51	48	48	17
Херсонська	47	38	37	34	32	38	9
Хмельницька	30	27	25	22	22	27	13
Черкаська	36	34	31	36	33	53	16
Чернівецька	18	17	15	12	17	27	11
Чернігівська	52	52	51	51	50	62	16
<i>міста</i>							
Київ	95	93	96	109	117	123	1
Севастополь ¹	9	10	9	10	10	10	2

¹Включаючи м. Інкерман, смт Кача і сільські ради, підпорядковані міській раді.

Таблиця 4

Розподіл номерів у готелях та інших місцях для тимчасового проживання за регіонами, одиниць

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Україна	51012	50412	50414	51686	53645	62165
АР Крим	5583	6410	5724	5982	6474	6787
<i>області</i>						
Вінницька	1166	866	804	784	809	780
Волинська	1137	1102	1011	996	1010	1122
Дніпропетровська	2941	3785	4070	4323	4189	4209
Донецька	3240	3058	3209	3154	3289	3350
Житомирська	1155	1053	1095	950	983	1290
Закарпатська	1395	1436	1499	1462	1651	1821
Запорізька	1823	1597	1557	1520	1461	1455
Івано-Франківська	1188	1300	1180	1142	1290	1496
Київська	1369	1291	1334	1331	1311	1186
Кіровоградська	520	620	626	578	645	631
Луганська	1851	1480	1414	1866	2012	2134
Львівська	2526	3094	3034	3927	4306	4463
Миколаївська	1143	789	673	702	669	4303
Одеська	3674	3237	3195	3262	3273	3701
Полтавська	1647	1209	1243	1234	1270	1262
Рівненська	1018	1286	1221	1200	1196	1241
Сумська	898	797	827	842	824	1060
Тернопільська	1187	1268	1200	1094	1123	1283
Харківська	2328	1956	1929	1905	1895	1856
Херсонська	1247	1011	1093	995	989	1686
Хмельницька	763	806	819	728	726	972
Черкаська	1215	1076	1049	1092	1002	1589
Чернівецька	943	904	825	785	1041	1370
Чернігівська	822	829	947	927	946	1287
<i>міста</i>						
Київ	7637	7529	8229	8246	8627	9186
Севастополь	596	623	607	659	634	645

Таблиця 5

Житлова площа готелів та інших місць для тимчасового проживання за регіонами

	2013		2014		2015	
	<i>Житлова площа номерів, тис. м²</i>	<i>Середня площа одного номера, м²</i>	<i>Житлова площа номерів, тис. м²</i>	<i>Середня площа одного номера, м²</i>	<i>Житлова площа номерів, тис. м²</i>	<i>Середня площа одного номера, м²</i>
Україна	949	18,6	998	19,8	1012	20,1
АР Крим	99	17,8	120	18,8	101	17,7
<i>області</i>						
Вінницька	22	19,1	21	23,9	19	23,9
Волинська	21	18,4	20	17,9	18	18,1
Дніпропетровськ	58	19,7	84	22,0	90	22,1
Донецька	57	17,6	59	19,2	65	20,4
Житомирська	23	20,2	22	21,1	23	21,0
Закарпатська	24	16,8	27	19,4	29	19,7
Запорізька	29	15,9	28	17,3	27	17,6
Івано-Франківська	20	16,8	22	16,8	20	16,7
Київська	22	16,2	20	15,8	21	15,9
Кіровоградська	10	19,4	8	13,4	9	14,3
Луганська	30	16,4	29	19,9	30	21,2
Львівська	41	16,2	55	17,7	56	18,4
Миколаївська	21	18,1	15	19,6	14	21,2
Одеська	76	20,6	68	20,9	73	22,8
Полтавська	27	16,6	22	18,4	24	19,1
Рівненська	16	15,6	22	17,1	23	18,5
Сумська	19	20,5	16	20,7	18	21,4
Тернопільська	27	23,0	38	29,6	38	31,6
Харківська	49	21,1	44	22,5	44	23,0
Херсонська	25	19,9	22	21,7	23	21,3
Хмельницька	15	19,6	14	16,9	15	17,7
Черкаська	21	17,4	21	19,2	20	19,1
Чернівецька	14	14,6	13	14,6	12	14,7
Чернігівська	13	16,3	14	16,4	15	15,8
<i>міста</i>						
Київ	157	20,6	160	21,3	172	20,9
Севастополь	13	22,0	14	21,9	13	21,3

продовження табл. 5

	2016		2017		2018	
	Житлова площа номерів, тис. м ²	Середня площа одного номера, м ²	Житлова площа номерів, тис. м ²	Середня площа одного номера, м ²	Житлова площа номерів, тис. м ²	Середня площа одного номера, м ²
Україна	1072	20,7	1120	20,9	1314	21,1
АР Крим	116	19,3	130	20,1	134	19,7
<i>області</i>						
Вінницька	16	20,3	16	20,0	16	20,1
Волинська	18	18,2	19	18,6	20	17,4
Дніпропетровськ	99	22,8	100	23,8	97	23,1
Донецька	67	21,4	69	21,0	70	21,0
Житомирська	22	23,6	24	24,9	33	25,5
Закарпатська	28	19,0	32	19,2	38	21,0
Запорізька	24	16,0	24	16,2	27	18,4
Івано-Франківська	21	18,2	26	20,1	27	18,1
Київська	21	15,8	19	14,5	19	15,6
Кіровоградська	8	14,1	9	14,0	9	14,2
Луганська	38	20,4	42	20,8	44	20,4
Львівська	77	19,6	84	19,6	91	20,4
Миколаївська	15	21,1	14	20,4	78	18,1
Одеська	75	23,1	76	23,2	85	22,8
Полтавська	23	19,0	24	19,2	25	19,9
Рівненська	22	18,7	22	18,6	24	19,2
Сумська	18	21,2	17	20,8	21	19,9
Тернопільська	28	25,6	27	24,3	31	24,4
Харківська	44	23,1	45	23,5	47	25,2
Херсонська	22	22,0	20	20,6	33	19,4
Хмельницька	13	17,4	14	19,6	19	19,5
Черкаська	21	19,2	19	19,4	31	19,8
Чернівецька	12	14,8	22	20,8	33	24,1
Чернігівська	16	17,3	17	17,5	33	25,5
<i>міста</i>						
Київ	192	23,4	197	22,8	218	23,7
Севастополь	16	23,7	12	19,4	13	19,8

**Місткість готелів та інших місць для тимчасового проживання
за регіонами**

	<i>Місткість готелів, місць</i>					<i>Кількість населення, тис. осіб</i>	
	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2018</i>	<i>2018</i>	<i>2013</i>	<i>2018</i>
Україна	102906	104563	103953	106040	135199	37541,	46192,
АР Крим	11357	13607	12289	12710	14012	2024,1	1962,3
<i>області</i>							
Вінницька	2464	1764	1469	1519	1553	1763,9	1665,1
Волинська	2378	2108	1948	1961	2075	1057,2	1033,7
Дніпропетровська	6025	10629	11534	11658	10924	3561,2	3395,1
Донецька	5910	5424	5628	5457	5805	4825,6	4526,0
Житомирська	2312	2041	2112	1752	3627	1389,3	1306,2
Закарпатська	2839	3007	3147	3152	3801	1254,6	1239,8
Запорізька	3554	3310	2813	2696	2427	1926,8	1832,1
Івано-Франківська	2305	2315	2075	2092	2899	1406,1	1379,9
Київська	2693	2398	2454	2447	2233	1821,1	1731,5
Кіровоградська	970	1147	1130	1066	1134	1125,7	1033,3
Луганська	3297	2654	2596	3807	4722	2540,2	2350,7
Львівська	4893	6685	6751	8701	9780	2605,9	2541,4
Миколаївська	2490	1731	1471	1486	11235	1262,9	1202,8
Одеська	8161	7019	6565	6619	7425	2455,7	2383,7
Полтавська	3421	2402	2603	2571	2632	1621,2	1517,1
Рівненська	1833	2590	2541	2519	2675	1171,4	1150,9
Сумська	2372	2122	2120	2054	2446	1296,8	1194,6
Тернопільська	2478	3352	3251	3082	4298	1138,5	1095,4
Харківська	4859	3721	3620	3467	3360	2895,8	2780,3
Херсонська	2817	2273	2475	2186	4590	1172,7	1106,1
Хмельницька	1578	1679	1636	1352	1750	1426,6	1347,1
Черкаська	2491	2132	2018	2139	3960	1398,3	1311,8
Чернівецька	1793	1718	1457	1398	4678	919,1	901,5
Чернігівська	1887	1897	2156	2095	3486	1236,1	1127,4
<i>міста</i>							
Київ	14478	13519	14801	14757	16377	2566,9	2698,9
Севастополь	1251	1319	1293	1305	1295	377,2	377,5

Таблиця 7

Середня місткість одного підприємства за регіонами, місць

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Україна	79	86	87	86	87	98
АР Крим	127	177	166	163	166	169
<i>області</i>						
Вінницька	77	71	59	61	67	68
Волинська	74	75	78	75	72	74
Дніпропетровська	72	100	108	110	106	102
Донецька	81	76	77	79	82	83
Житомирська	62	57	59	57	55	86
Закарпатська	73	79	75	83	90	84
Запорізька	60	74	69	67	72	76
Івано-Франківська	68	66	74	63	66	85
Київська	59	63	63	63	63	64
Кіровоградська	46	64	57	63	64	71
Луганська	77	68	68	68	58	57
Львівська	89	79	82	87	86	76
Миколаївська	57	47	47	50	52	134
Одеська	85	96	89	84	87	93
Полтавська	53	50	53	57	60	61
Рівненська	80	123	116	115	114	116
Сумська	52	52	52	47	47	63
Тернопільська	92	99	99	106	106	116
Харківська	64	72	75	68	72	70
Херсонська	60	60	67	64	66	121
Хмельницька	53	62	65	61	63	65
Черкаська	69	63	65	59	58	75
Чернівецька	100	101	97	117	157	173
Чернігівська	36	36	42	41	43	56
<i>міста</i>						
Київ	152	145	154	135	133	133
Севастополь	142	132	144	131	129	130

Коефіцієнт використання місткості готелів та інших місць для тимчасового проживання за регіонами

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Україна	0,24	0,30	0,31	0,33	0,31	0,29
Автономна						
Республіка Крим	0,28	0,28	0,38	0,35	0,30	0,26
<i>області</i>						
Вінницька	0,17	0,71	0,34	0,36	0,37	0,37
Волинська	0,21	0,24	0,27	0,27	0,28	0,57
Дніпропетровська	0,21	0,26	0,20	0,24	0,20	0,27
Донецька	0,22	0,24	0,20	0,22	0,24	0,23
Житомирська	0,11	0,20	0,19	0,23	0,26	0,20
Закарпатська	0,19	0,23	0,35	0,34	0,29	0,28
Запорізька	0,32	0,23	0,28	0,30	0,33	0,36
Івано-Франківська	0,17	0,18	0,20	0,23	0,19	0,18
Київська	0,20	0,27	0,27	0,23	0,25	0,38
Кіровоградська	0,18	0,32	0,35	0,36	0,23	0,23
Луганська	0,09	0,28	0,17	0,20	0,19	0,20
Львівська	0,19	0,21	0,21	0,18	0,18	0,21
Миколаївська	0,09	0,23	0,27	0,29	0,35	0,17
Одеська	0,20	0,26	0,28	0,28	0,29	0,27
Полтавська	0,24	0,29	0,26	0,31	0,25	0,28
Рівненська	0,19	0,29	0,32	0,35	0,32	0,21
Сумська	0,16	0,23	0,21	0,25	0,31	0,21
Тернопільська	0,13	0,26	0,30	0,31	0,29	0,23
Харківська	0,18	0,22	0,26	0,24	0,29	0,32
Херсонська	0,18	0,16	0,17	0,13	0,13	0,20
Хмельницька	0,18	0,19	0,26	0,28	0,25	0,37
Черкаська	0,20	0,36	0,26	0,25	0,32	0,17
Чернівецька	0,21	0,20	0,21	0,20	0,20	0,17
Чернігівська	0,18	0,31	0,36	0,35	0,38	0,30
<i>міста</i>						
Київ	0,40	0,50	0,56	0,68	0,63	0,64
Севастополь	0,78	0,27	0,26	0,22	0,38	0,40

**Обслуговано приїжджих у готелях та інших місцях для
тимчасового проживання за регіонами, осіб**

	2013		2014		2015	
	<i>Усього</i>	<i>у т.ч. іноземці</i>	<i>Усього</i>	<i>у т.ч. іноземці</i>	<i>Усього</i>	<i>у т.ч. іноземці</i>
Україна	32873	35844	37386	54906	39077	71303
АР Крим	204511	37442	27266	66910	30205	92078
<i>області</i>						
Вінницька	67517	4216	81315	2383	70831	3486
Волинська	92584	4002	91244	6853	95746	9966
Дніпропетровська	19492	19118	25800	17472	29236	21840
Донецька	15493	14258	20981	14857	17147	26017
Житомирська	59761	2763	53628	2596	54529	4287
Закарпатська	84248	9222	87131	16656	95853	25007
Запорізька	14885	9958	111010	9417	110521	11744
Івано-Франківська	58182	4624	65827	7122	59136	7247
Київська	97507	15053	116369	18913	10955	21287
Кіровоградська	31566	1809	38005	2033	47536	2810
Луганська	47652	1818	76248	2725	76708	4998
Львівська	16428	32628	20615	49617	21952	46989
Миколаївська	40135	2439	56464	4261	61423	4425
Одеська	24312	19022	25578	39255	26772	62660
Полтавська	12530	5057	10152	4405	87021	3849
Рівненська	66401	4168	88538	4983	87785	5250
Сумська	59539	3424	67876	3299	69799	4129
Тернопільська	51628	3682	60230	4686	64439	6186
Харківська	14323	10672	15256	13168	17178	15295
Херсонська	63975	1642	60005	4592	57224	5209
Хмельницька	46818	3469	68340	3042	91353	3072
Черкаська	73738	3657	122118	4876	10598	5989
Чернівецька	52938	5783	56762	4590	46064	4861
Чернігівська	56217	6763	78741	14699	90351	18400
<i>міста</i>						
Київ	81023	12930	86344	21762	96141	28286
Севастополь	47579	2455	38854	8031	39494	13091

	2016		2017		2018	
	Усього	у т.ч. іноземців	Усього	у т.ч. іноземців	Усього	у т.ч. іноземців
Україна	393818	113111	419623	874628	456016	953572
АР Крим	256606	81968	282543	76568	340753	88555
<i>області</i>						
Вінницька	56947	3710	69710	3737	76399	4091
Волинська	89618	10963	90315	12413	122189	23871
Дніпропетровська	270253	23873	231121	21909	242085	25922
Донецька	180504	31789	211857	48634	207056	59493
Житомирська	74981	8991	89954	4828	92215	4664
Закарпатська	99156	34514	121016	33793	127013	29207
Запорізька	122249	11440	108030	12520	105961	13485
Івано-Франківська	72657	7786	68380	6292	68537	6645
Київська	121728	23086	121505	21183	141364	21703
Кіровоградська	42337	2460	36280	2202	37940	1922
Луганська	75378	4693	93328	4219	86140	4982
Львівська	237293	57475	278167	57934	303188	65757
Миколаївська	74709	4842	65151	4351	117452	12267
Одеська	289770	51606	295468	60639	298504	63965
Полтавська	83736	4786	87843	4455	90587	5058
Рівненська	90701	5974	95955	5334	89880	3787
Сумська	67083	4854	70189	4900	66122	3947
Тернопільська	72637	7337	67675	7272	71321	6811
Харківська	160174	15085	168748	17416	191731	27234
Херсонська	48248	4701	44383	5801	57328	4737
Хмельницька	80946	4731	80828	2698	104503	4279
Черкаська	119913	7708	110741	8579	105672	5924
Чернівецька	50920	6740	60123	8267	64438	8090
Чернігівська	91446	17535	96485	15825	111736	15438
<i>міста</i>						
Київ	974131	325837	111237	413837	119581	427536
Севастополь	34067	9293	38060	9022	44039	14202

**Розподіл іноземців у готелях
та інших місцях для тимчасового проживання за країнами світу,
з яких вони прибули до України, осіб**

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Усього за країнами світу	474278	549064	713034	773777	874628	953572
<i>з них :</i>						
Австрія	7425	7703	9558	12446	17463	17848
Азербайджан	2090	6362	6229	4591	4682	5578
Бельгія	2945	3364	4561	5288	7245	7203
Білорусь	17274	18558	23233	26689	31042	41074
Болгарія	3082	4887	4878	6240	6260	6990
Британська територія в Індійському океані	543	316	469	1754	6682	6477
Греція	2969	3224	5056	5282	7408	7934
Грузія	3392	5511	7567	7286	8525	9170
Данія	2142	2492	3587	5038	6225	7834
Естонія	1748	2035	2714	3599	4586	5690
Ізраїль	12625	11849	13291	13179	14199	12469
Іспанія	3452	3993	5589	6727	8721	815
Італія	12387	15501	20711	23856	31467	32602
Казахстан	2789	2935	4149	4310	5137	7204
Канада	5873	5413	9809	8805	12150	11996
Китай	7687	5428	6133	6082	8637	8296
Латвія	3455	3738	4714	5929	7841	8225
Литва	3104	3964	5096	7290	8831	9682
Молдова	12083	21275	29670	19939	17867	23751
Нідерланди	6263	6395	9066	11397	13425	14609
Німеччина	34089	40499	56682	61987	79324	81715
Норвегія	1636	1828	2121	5450	4545	4854
Польща	48772	54044	54307	61780	62647	69364
Російська Федерація	138233	164028	217604	220236	224956	257467
Румунія	4107	5399	6666	4262	5157	6029
Словаччина	3171	5300	5213	6424	7165	7773
Великобританія	13110	13223	19778	21209	27141	28225
Сполучені Штати Америки	37125	40911	48522	56314	66806	64312
Туреччина	11064	13637	23260	26866	30066	31895
Угорщина	5126	6275	7938	13469	11931	10250
Фінляндія	2579	2016	3453	4054	5086	5669
Франція	9565	12249	17188	19491	28224	27760
Чеська Республіка	5078	5524	6897	11102	11467	13460
Швейцарія	3743	4055	5662	8177	10853	9544
Швеція	3990	4355	5215	8154	10030	10586
Японія	4064	4026	6585	6926	7424	7041
<i>Інші країни світу</i>	35498	36752	49863	52149	53413	64881

Офіційні портали органів виконавчої влади

Міністерство культури і туризму України	www.mincult.gov.ua
Рада Міністрів АР Крим	www.crimea-portal.gov.ua
Міністерство курортів і туризму АР Крим	www.mintourism.crimea-portal.gov.ua
Вінницька ОДА	www.vin.gov.ua
Волинська ОДА	www.voladm.gov.ua
Дніпропетровська ОДА	www.adm.dp.ua
Донецька ОДА	www.donoda.gov.ua
Житомирська ОДА	www.zhitomir-region.gov.ua , www.ukt.zhitomir-region.gov.ua
Закарпатська ОДА	www.carpathia.gov.ua
Запорізька ОДА	www.zoda.gov.ua
Івано-Франківська ОДА	www.if.gov.ua
Київська ОДА	www.kyiv-obl.gov.ua
Кіровоградська ОДА	www.kr-admin.gov.ua
Луганська ОДА	www.oda.lg.ua
Львівська ОДА	www.loda.gov.ua
Офіційний портал Львівської міської ради	www.city-adm.lviv.ua
Миколаївська ОДА	www.mykolayiv-oda.gov.ua
Одеська ОДА	www.touregion.od.ua
Полтавська ОДА	www.obladmin.poltava.ua , www.kultura.pl.ua
Рівненська ОДА	www.rv.gov.ua
Сумська ОДА	www.state-gov.sumy.ua
Тернопільська ОДА	www.oda.te.gov.ua
Харківська ОДА	www.kharkivoda.gov.ua
Херсонська ОДА	www.oda.kherson.ua
Хмельницька ОДА	www.adm-km.gov.ua
Черкаська ОДА	www.oda.ck.ua
Чернівецька ОДА	www.oda.cv.ua
Чернігівська ОДА	www.regadm.cn.ua
Київська міська державна адміністрація	www.kmv.gov.ua
Севастопольська міська державна адміністрація	www.sevastopol-adm.gov.ua

Варіанти порівняння підприємств готельного господарства двох різних категорій за переліком мінімальних вимог

Варіант	Категорія готелю		Вимоги до готелю									
	№1	№2	споруда і прилегла територія	автостоянки	технічне та аварійне устаткування	телефони в номерах	характеристика номерного фонду	площа номера	технічне оснащення номерів	інформаційно-рекламний матеріал у номері	оснащення номеру меблями та інвентарем	громадські приміщення
1	5*	4*	+		+	+	+	+	+	+		+
2	4*	3*	+		+	+	+	+	+	+		+
3	3*	2*	+		+	+	+	+	+	+		+
4	2*	1*	+		+	+	+	+	+	+		+
5	1*	3*	+		+	+	+	+	+	+		+
6	5*	3*	+		+	+	+	+	+	+		+
7	4*	2*	+		+	+	+	+	+	+		+
8	2*	4*	+		+	+	+	+	+	+		+
9	1*	4*	+		+	+	+	+	+	+		+
10	2*	5*	+		+	+	+	+	+	+		+
11	5*	4*		+	+		+	+		+	+	+
12	4*	3*		+	+		+	+		+	+	+
13	3*	2*		+	+		+	+		+	+	+
14	2*	1*		+	+		+	+		+	+	+
15	1*	3*		+	+		+	+		+	+	+
16	5*	3*		+	+		+	+		+	+	+
17	4*	2*		+	+		+	+		+	+	+
18	2*	4*		+	+		+	+		+	+	+
19	1*	4*		+	+		+	+		+	+	+
20	2*	5*		+	+		+	+		+	+	+